

L.D. 2/14/80
Q.A. 5.7.43

13. 45 4

A. ...

บทสรุปรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี ในวาระเพื่อทราบ
เรื่อง อาหารปลอดภัย ประจำปีเดือนมกราคม 2548
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

ความเป็นมา

ตามที่กระทรวงสาธารณสุข ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการดำเนินงานให้อาหารที่ผลิต นำเข้า และบริโภคภายในประเทศมีความปลอดภัยเพื่อคุ้มครองสุขภาพประชาชน และได้มาตรฐานทัดเทียมสากลโดยให้กระทรวงสาธารณสุขรายงานความก้าวหน้าต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เป็นประจำทุกเดือน

สรุปผลงาน

กระทรวงสาธารณสุข ขอรายงานผลความก้าวหน้าการดำเนินงานประจำเดือน มกราคม 2548 ดังนี้

การตรวจสอบการนำเข้าอาหารและเกษตรเคมีภัณฑ์ ไม่พบปัญหาด้านเกษตรเคมีภัณฑ์ แต่พบอาหารที่นำเข้ามีข้อบกพร่องด้านเอกสาร 0.06% (5 รายการ จาก 9,059 รายการ) และตรวจสอบทางห้องปฏิบัติการจำนวน 2,120 รายการ พบข้อบกพร่อง 21 รายการ (0.99%) ตรวจพบ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ และตะกั่ว ซึ่งกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการเรียกเก็บสินค้า Lot ดังกล่าว และพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายรวมทั้งได้จัดให้อยู่ในบัญชีรายชื่อสินค้าที่ถูกกักกันต่อไป

การตรวจสอบอาหารทั้ง 3 กลุ่ม

อาหารสด มอบปายอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมา 6,149 ป้าย รวมทั้งสิ้น 112,455 ป้าย ในช่วงเดือนมกราคม 2548 พบสารปนเปื้อน บางตัวเพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมาเล็กน้อย โดยยาฆ่าแมลงยังพบมากใน ผักคะน้า ผักกาดขาว ผักกาดกวางตุ้ง พริกสด และองุ่น ส่วนสารเร่งเนื้อแดง พบลดลงเหลือ 2.37%

สารปนเปื้อน	ปนเปื้อนร้อยละ / (จำนวนตัวอย่างที่เก็บ)						
	ก่อนบรรจุ	หลังบรรจุ					
	ม.ค.46	ส.ค. 47	ก.ย. 47	ค.ค. 47	พ.ย.47	ธ.ค.47	ม.ค.48
สารเร่งเนื้อแดง	96.00 (2,182)	6.78 (870)	4.77 (776)	2.62 (267)	4.42 (113)	4.69 (426)	2.37 (716)
บอแรกซ์	42.05 (3,185)	0.99 (5,658)	1.06 (3,387)	0.77 (914)	0.11 (876)	0.11 (1,884)	0.53 (5,685)
สารฟอกขาว	10.00 (3,256)	0.36 (5,571)	1.08 (2,319)	0.33 (612)	0.00 (544)	0.09 (1,168)	0.34 (4,174)
ฟอร์มาลิน	10.00 (2,471)	1.52 (4,405)	0.50 (2,207)	0.84 (479)	1.58 (507)	1.63 (922)	0.37 (3,772)
สารกันรา	17.20 (2,099)	0.67 (5,976)	3.38 (2,217)	3.35 (657)	0.93 (642)	6.45 (915)	1.00 (4,115)
ยาฆ่าแมลง	20.50 (2,268)	4.34 (8,457)	3.45 (3,621)	2.35 (554)	6.32 (6,250)	2.79 (2,691)	3.39 (7,326)

ข้อมูล ณ วันที่ 20 มกราคม 2548 รวบรวมโดย ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข

อาหารแปรรูป มีสถานที่ผลิตอาหาร 54 ประเภทได้ GMP เพิ่มขึ้นเป็น 88.99% (ผ่าน 9,249 แห่ง จาก 10,393 แห่ง) โดยมีจังหวัดที่ผ่าน GMP 100% รวม 19 จังหวัด

อาหารปรุงจำหน่าย มีร้านอาหารและแผงลอยได้ Clean Food Good Taste เพิ่มขึ้น 35.71% (48,993 แห่ง) ตลาดสด ผ่านเกณฑ์พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม 42.44% (ผ่าน 685 แห่ง จาก 1,614 แห่ง) ผ่านเกณฑ์ตลาดสดน่าซื้อ 28.13% (ผ่าน 454 แห่ง จาก 1,614 แห่ง)

ตรวจอาหารกรณีพิเศษ ที่พระตำหนัก สวนจิตรลดา วังสุโขทัย และร้านศิลาชีพ 904 รวม 5,655 ตัวอย่าง ไม่ผ่านเกณฑ์ 31 ตัวอย่าง (0.55%) และ**อาหารในการประชุมกรม** ทั้งในและนอกสถานที่ 174 ตัวอย่าง ไม่พบสารปนเปื้อน และขณะนี้ในส่วนของการประสานงานโครงการเสริมสร้างความร่วมมือไทย – พม่า ด้านอาหารปลอดภัย อยู่ในระหว่างการติดต่อประสานงานเพื่อดำเนินการ

การออกกฎหมาย ในเดือนมกราคม 2548 ดำเนินการเสร็จสิ้นเพิ่มอีก 1 ฉบับ คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 288) พ.ศ. 2548 เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้าง โดยกำหนดให้เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดพิษสะสมจากการบริโภคอาหารซึ่งมีการตกค้างของวัตถุอันตรายทางการเกษตร

การให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ และสร้างความตื่นตัวแก่ประชาชน

- ให้การต้อนรับนักเรียน อย. น้อย จำนวน 360 คน จาก 13 โรงเรียน ในโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชมรม อย.น้อย ของ อย. ดูงานการปฏิบัติงานด้านการตรวจวิเคราะห์อาหารทางห้องปฏิบัติการ และการใช้ชุดทดสอบอาหารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
- สาธิตการใช้ชุดทดสอบอาหารเพื่อการเฝ้าระวังความปลอดภัยของอาหารด้วยตนเอง และให้ความรู้การเลือกซื้อและบริโภคอาหารปลอดภัยแก่ครูและอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ประกอบการ และผู้ปกครองในโรงเรียนต่างๆ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ให้การสนับสนุน และแจกสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์โครงการอาหารปลอดภัย
- จัดรายการเผยแพร่ความรู้ทางทีวี วิทยุ หนังสือพิมพ์ และข่าวประชาสัมพันธ์ เป็นประจำทุกเดือน เช่น รายการสิบนาทีกีฬา, รายการรักษ์สุขภาพ และรายการรวมพลังสร้างสุขภาพ เป็นต้น

**รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานอาหารปลอดภัย
ประจำเดือนมกราคม 2548 เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในวาระเพื่อทราบ
โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข**

ลำดับ	กิจกรรม / โครงการ	ความก้าวหน้า	ผู้รับผิดชอบ
1.	การตรวจการนำเข้า ที่ด่านอาหารและยา	- ตรวจสอบเภสัชเคมีภัณฑ์ • ตรวจเอกสารการนำเข้า 728 รายการ ไม่พบการสำแดงเท็จ • ตรวจด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น (Test Kit) 567 รายการ ไม่พบการสำแดงเท็จ • ทดสอบการสำแดงเท็จด้วย IR (Infrared Refractant), MP (Melting Point) และ Physical Test รวม 347 รายการ ไม่พบการสำแดงเท็จ - ตรวจสอบอาหาร • ตรวจสอบเอกสารการนำเข้า 9,059 รายการ พบข้อบกพร่องด้านเอกสาร 5 รายการ (0.06%) ได้แก่ ไม่มีใบรับรอง GMP ข้อบกพร่องด้านฉลาก และไม่มีเลขทะเบียน / เลขสารบบ • ตรวจด้วยชุดทดสอบขณะนำเข้า 307 รายการ ไม่พบข้อบกพร่อง • ตรวจทางห้องปฏิบัติการ 2,120 รายการ พบข้อบกพร่อง 21 รายการ (0.99%) ได้แก่ ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ แอฟลาทอกซิน และสีเกินมาตรฐาน	อย.
		- ตรวจวิเคราะห์ Nitrofurantol metabolites • ในนมผง 44 ตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์ ตรวจพบ Semicarbazide 4 ตัวอย่าง ปริมาณระหว่าง 1.0 – 2.8 µg/kg • ในไข่ผง 7 ตัวอย่าง และ ซอสปรุงรส 2 ตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์ ตรวจไม่พบ Semicarbazide	กรมวิทยาศาสตร์
2.	GMP สถานที่ผลิต อาหารแปรรูป 54 ประเภท	- ปัจจุบันสถานที่ผลิตอาหารแปรรูปที่ได้รับการประเมิน GMP แล้ว 10,340 แห่งจากทั้งหมด 10,393 แห่ง ผ่านเกณฑ์ GMP แล้ว 9,249 (88.99%) ทั้งนี้มีจังหวัดที่ผ่าน GMP 100% แล้วรวม 19 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดน่าน, พิจิตร, โกล, เพชรบูรณ์, พระนครศรีอยุธยา, ปทุมธานี, อ่างทอง, สระบุรี, ชัยนาท, ลพบุรี, สมุทรสาคร, นครนายก, หนองบัวลำภู, Mukdahan, ชัยภูมิ, อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, ศรีสะเกษ, ยโสธร, กระบี่ มีจังหวัดที่ผ่านเกณฑ์เกิน 90% รวม 37 จังหวัด และผ่านเกณฑ์เกิน 80% รวม 6 จังหวัด ในส่วนของกรุงเทพมหานครมีสถานที่ผลิตอาหารผ่านเกณฑ์ GMP แล้ว 88.1% (ผ่านเกณฑ์ GMP 1,326 แห่ง จากทั้งหมด 1,505 แห่ง)	อย.

ลำดับ	กิจกรรม/โครงการ	ความก้าวหน้า	ผู้รับผิดชอบ																																
3.	ความปลอดภัยด้านอาหารในโรงเรียน	- การจัดมหกรรม อย. น้อย เครือข่าย สพท. กรุงเทพมหานคร ในเดือนมกราคม 2548 มีโรงเรียนเข้าร่วมโครงการ 14 โรงเรียน จาก 3 เขต - สนับสนุนวิทยากรบรรยายให้ความรู้กับครูในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 300 คน และนักเรียน 500 คน จาก 2 โรงเรียน	อย.																																
4.	การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย	- ในปีงบประมาณ 2548 (ตั้งแต่กันยายน 2547 - ธันวาคม 2547) ได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 10 ฉบับ และเดือนมกราคม 2548 ดำเนินการเสร็จสิ้น 1 ฉบับ คือ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 288) พ.ศ. 2548 เรื่อง อาหารที่มีสารพิษตกค้าง	อย.																																
5.	อาหารสะอาด รสชาติอร่อย (Clean Food Good Taste)	- ทั้งประเทศ ได้รับป้าย Clean Food Good Taste จำนวน 48,993 แห่ง (35.71%) โดยจำแนกเป็นร้านอาหาร 22,789 ร้าน (37.04%) และแหล่งจำหน่ายอาหาร 26,204 แห่ง (35.71%)	กรมอนามัย																																
6.	ตลาดสดน่าซื้อ	- จำนวนตลาดสดประเภทที่ 1 ทั้งประเทศ จำนวน 1,614 แห่ง (ข้อมูล ปี 2547) ผ่านโครงการตลาดสด น่าซื้อ รวมทั้งสิ้น 1,139 แห่ง (70.57%) จัดระดับได้ ดังนี้ • ตลาดสดผ่านเกณฑ์การพัฒนาระดับพื้นฐาน 685 แห่ง (42.44%) • ตลาดสดน่าซื้อ คือ ระดับดี 382 แห่ง (23.67%), ระดับดีมาก 72 แห่ง (4.46%) รวมทั้งสิ้น 454 แห่ง (28.13%)	กรมอนามัย																																
7.	แผงอาหารปลอดภัย และสถานการณ์สารปนเปื้อน 6 ชนิด	กรมอบป้ายอาหารปลอดภัย เพิ่มขึ้นจากเดือนที่ผ่านมา 6,149 ป้าย • ป้ายทอง 46,294 ป้าย • ป้ายชั่วคราว 66,161 ป้าย รวม 112,455 ป้าย สถานการณ์สารปนเปื้อน 6 ชนิด ในอาหารสด จากตลาดสดทั่วประเทศ <table border="1"> <thead> <tr> <th>สารปนเปื้อน</th><th>จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ</th><th>จำนวนตัวอย่างที่ไม่ผ่าน</th><th>ร้อยละที่พบ</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>สารเร่งเนื้อแดง</td><td>716</td><td>17</td><td>2.37</td></tr> <tr> <td>บอแรกซ์</td><td>5,685</td><td>30</td><td>0.53</td></tr> <tr> <td>สารฟอกขาว</td><td>4,174</td><td>14</td><td>0.34</td></tr> <tr> <td>ฟอร์มาลิน</td><td>3,772</td><td>14</td><td>0.37</td></tr> <tr> <td>สารกันรา</td><td>4,115</td><td>41</td><td>1.00</td></tr> <tr> <td>ยาฆ่าแมลง (เกินเกณฑ์)</td><td>7,326</td><td>248</td><td>3.39</td></tr> <tr> <td>รวม</td><td>25,788</td><td>364</td><td>1.41</td></tr> </tbody> </table>	สารปนเปื้อน	จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ	จำนวนตัวอย่างที่ไม่ผ่าน	ร้อยละที่พบ	สารเร่งเนื้อแดง	716	17	2.37	บอแรกซ์	5,685	30	0.53	สารฟอกขาว	4,174	14	0.34	ฟอร์มาลิน	3,772	14	0.37	สารกันรา	4,115	41	1.00	ยาฆ่าแมลง (เกินเกณฑ์)	7,326	248	3.39	รวม	25,788	364	1.41	กรมวิทย์ฯ
สารปนเปื้อน	จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ	จำนวนตัวอย่างที่ไม่ผ่าน	ร้อยละที่พบ																																
สารเร่งเนื้อแดง	716	17	2.37																																
บอแรกซ์	5,685	30	0.53																																
สารฟอกขาว	4,174	14	0.34																																
ฟอร์มาลิน	3,772	14	0.37																																
สารกันรา	4,115	41	1.00																																
ยาฆ่าแมลง (เกินเกณฑ์)	7,326	248	3.39																																
รวม	25,788	364	1.41																																

ลำดับ	กิจกรรม/โครงการ	ความก้าวหน้า	ผู้รับผิดชอบ
8.	การปรับปรุงพัฒนาห้องปฏิบัติการ	- ทดสอบวิธีการตรวจวิเคราะห์ Chloramphenicol ในตัวอย่างน้ำผึ้ง	กรมวิทย์ฯ
9.	Test kit	- ให้การสนับสนุนชุดทดสอบอาหาร พร้อมทั้งตรวจสอบความปลอดภัยของอาหารในโครงการความปลอดภัยด้านอาหาร ในพระตำหนักวังสวนจิตรลดา วังศุโขทัย และร้านศิริปาฬิ ๕๐๔ ตลอด 24 ชั่วโมง จำนวน 5,655 ตัวอย่าง ไม่ผ่าน 31 ตัวอย่าง (0.55%) และโครงการความปลอดภัยด้านอาหารในการประชุมคณะรัฐมนตรี ทุกครั้งทั้งในและนอกสถานที่ จำนวน 174 ตัวอย่าง ผลการตรวจผ่านทุกตัวอย่าง - อยู่ในระหว่างการจัดต่อประสานงานเพื่อเริ่มดำเนินการโครงการเสริมสร้างความร่วมมือไทย – พม่า ด้านอาหารปลอดภัย	กรมวิทย์ฯ
10.	การรณรงค์ให้ความรู้ประชาสัมพันธุ์	- ให้การต้อนรับนักเรียน อย. น้อย จำนวน 360 คน จาก 13 โรงเรียน ในโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายชมรม อย.น้อย ของ อย. ดูงานการปฏิบัติงานด้านการตรวจวิเคราะห์อาหารทางห้องปฏิบัติการ และการใช้ชุดทดสอบอาหารของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - เป็นวิทยากรบรรยาย ประชาสัมพันธุ์ สาธิตการใช้ชุดทดสอบอาหารเพื่อการเฝ้าระวังความปลอดภัยของอาหารด้วยตนเอง และให้ความรู้การเลือกซื้อและบริโภคอาหารปลอดภัยแก่ครูและอาจารย์ นักเรียน นักศึกษา ผู้ประกอบการและผู้ปกครองในโรงเรียนต่างๆ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 2 ครั้ง ผู้เข้าอบรม 420 คน - ให้การสนับสนุน และแจกสื่อเพื่อประชาสัมพันธุ์โครงการอาหารปลอดภัย จำนวน 2,520 ชิ้น	กรมวิทย์ฯ
		- รายการทางหนังสือพิมพ์ (ผลิตและเผยแพร่) 12 ครั้ง - จัดทำข่าวประชาสัมพันธุ์ 1 ครั้ง	อย.
		- เผยแพร่ความรู้ด้านอาหารปลอดภัย ทางสถานีวิทยุรายการต่างๆ ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ รวม 4 ครั้ง ดังนี้ 1. รายการสุขภาพดีชีวิตรวด FM 92.5 MHz และ AM 819 KHz จำนวน 2 ครั้ง 2. รายการสืบนาทิมีสสุข AM.1467 KHz จำนวน 1 ครั้ง 3. รายการรักษ์สุขภาพ AM.891 KHz จำนวน 1 ครั้ง	กรมสบส.

ลำดับ	กิจกรรม/โครงการ	รายการ	ผู้รับผิดชอบ
11.	การประสานให้ ท้องถิ่นเข้าร่วม รับผิดชอบ	- ฝึกอบรมครู และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาขยายโอกาสในโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งอาหารปลอดภัยในโรงเรียน ปี 2548 จำนวน 4 จังหวัด จำนวน 635 คน ได้แก่ จังหวัด นครศรีธรรมราช, ตรัง, สุโขทัย, อุบลราชธานี และสนับสนุนชุดทดสอบอาหาร 10 ชนิด 4,800 ชุด เพื่อใช้ในการอบรมครูและนักเรียน และเฝ้าระวังความปลอดภัยในบริเวณรอบโรงเรียนหลังเข้ารับการอบรม - อยู่ระหว่างการติดต่อประสานงานเพื่อเริ่มดำเนินการ โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีชุดทดสอบอาหารสู่เจ้าหน้าที่ กทม. ทั้ง 50 เขต - อยู่ระหว่างการติดต่อประสานงานเพื่อเริ่มดำเนินการ โครงการอาหารปลอดภัยในพระราชวังไกลกังวล หัวหิน	กรมวิทย์ฯ

ศูนย์ประสานงานกลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ / ศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยด้านอาหาร (28 ก.พ48)

โทร. 0-2951-0000 ต่อ 99981 –5 โทรสาร 0-2588-3020

จังหวัดที่พบสารปนเปื้อน ประจำเดือนมกราคม 2548

ชนิดของสาร / จังหวัดที่พบ	จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ	จำนวนตัวอย่างที่พบ	ร้อยละที่พบ
<u>สารเร่งเนื้อแดง</u>			
1. จังหวัดนครปฐม	81	16	19.75
2. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	116	1	0.86
<u>บอแรกซ์</u>			
1. จังหวัดเชียงใหม่	114	1	0.88
2. จังหวัดนนทบุรี	74	14	18.92
3. จังหวัดอยุธยา	272	1	0.37
4. จังหวัดลพบุรี	487	2	0.41
5. จังหวัดนครปฐม	216	3	1.39
6. จังหวัดจันทบุรี	212	6	2.83
7. จังหวัดร้อยเอ็ด	558	1	0.18
8. จังหวัดปัตตานี	154	2	1.30
<u>สารฟอกขาว</u>			
1. จังหวัดเชียงใหม่	119	5	4.20
2. จังหวัดอยุธยา	242	2	0.83
3. จังหวัดจันทบุรี	336	5	1.49
4. จังหวัดกาฬสินธุ์	302	2	0.66
<u>สารฟอรัมาลิน</u>			
1. จังหวัดนครปฐม	92	2	2.17
2. จังหวัดฉะเชิงเทรา	214	1	0.47
3. จังหวัดจันทบุรี	330	2	0.61
4. จังหวัดกาฬสินธุ์	314	1	0.32
5. จังหวัดสกลนคร	77	3	3.90
6. จังหวัดระนอง	543	1	0.18
7. จังหวัดพัทลุง	67	4	5.97

ชนิดของสาร / จังหวัดที่พบ	จำนวนตัวอย่างที่ตรวจ	จำนวนตัวอย่างที่พบ	ร้อยละที่พบ
สารกันรา			
1. จังหวัดเชียงใหม่	81	1	1.23
2. จังหวัดนครปฐม	85	1	1.18
3. จังหวัดฉะเชิงเทรา	278	4	1.44
4. จังหวัดนครนายก	61	11	18.03
5. จังหวัดจันทบุรี	262	11	4.20
6. จังหวัดกาฬสินธุ์	307	5	1.63
7. จังหวัดมุกดาหาร	19	2	10.53
8. จังหวัดระนอง	424	5	1.18
ยาฆ่าแมลง			
1. จังหวัดเชียงใหม่	63	2	3.17
2. จังหวัดลำปาง	619	2	0.32
3. จังหวัดอุดรธานี	247	1	0.40
4. จังหวัดสุโขทัย	95	2	2.11
5. จังหวัดเพชรบูรณ์	331	12	3.63
6. จังหวัดนครปฐม	843	39	4.63
7. จังหวัดราชบุรี	392	11	2.81
8. จังหวัดฉะเชิงเทรา	703	10	1.42
9. จังหวัดนครนายก	209	12	5.74
10. จังหวัดจันทบุรี	427	16	3.75
11. จังหวัดกาฬสินธุ์	515	28	5.44
12. จังหวัดสกลนคร	392	18	4.59
13. จังหวัดมุกดาหาร	306	27	8.82
14. จังหวัดระนอง	206	11	5.34
15. จังหวัดพัทลุง	418	54	12.92
16. จังหวัดปัตตานี	144	2	1.39
17. จังหวัดสตูล	1	1	100